



EEB

European
Environmental
Bureau

OCENA

Evropskega okoljskega urada (EEB)

GLEDE USPEŠNOSTI SLOVENSKEGA PREDSEDOVANJA
SVETU EVROPSKE UNIJE NA PODROČJU OKOLJA



JULIJ - DECEMBER 2021





Smo največja evropska mreža okoljskih civilno družbenih organizacij. Združujemo preko 170 takšnih organizacij iz več kot 35 evropskih držav. Skupaj delujemo za boljšo prihodnost v kateri ljudje in narava uspevajo skupaj.

EEB je mednarodno neprofitno združenje / Association internationale sans but lucratif (AISBL).

EK register za zastopnike interesov: Identifikacijska številka 06798511314-27

BCE Identifikacijska številka 0415.814.848

RPM Tribunal de l'entreprise francophone de Bruxelles

Objavljeno januar 2022

Odgovorni urednik: Jeremy Wates

Prevod: Tadej Turnšek

European Environmental Bureau (EEB)

Rue des Deux Eglises 14-16

1000 Bruselj, Belgija

+32 (0)2 289 1090

eeb@eeb.org

eeb.org

meta.eeb.org

S prispevkom Seas At Risk in Umanotere



The Slovenian Foundation for Sustainable Development



Federal Ministry
for the Environment, Nature Conservation
and Nuclear Safety



S podporo finančnega programa
Evropske Unije LIFE in nemškega
ministrstva za okolje, varstvo narave
in jedrsko varnost

Ta komunikacija izraža stališča avtorja in ne zavezuje donatorjev

Uvod

To je ocena slovenskega predsedovanja Svetu Evropske unije, ki smo jo pripravili pri Evropskem okoljskem uradu (EEB), največji mreži okoljskih državljskih organizacij v Evropi. Za njune prispevke se zahvaljujemo organizacijama Umanotera in Seas at Risk, oceno pa je potrdil odbor EEB s člani iz celotne EU. Pristojni smo za vsa vprašanja, povezana z okoljem, kar vključuje širok nabor tem, ki zaobjema »tradicionalna« okoljska vprašanja, pa tudi sektorske in horizontalne politike z neposrednim ali potencialnim okoljskim vplivom, trajnostni razvoj in participativno demokracijo.

Šestmesečna predsedovanja Svetu EU vidimo kot primerna časovna obdobja za merjenje napredka na področju okoljskih politik in zakonodaje EU. Zavedamo se, da predsedstvo odločitev ne more sprejemati samo: potrebno je tudi sodelovanje Evropske komisije, Evropskega parlamenta ter drugih držav članic. Vendar pa ima lahko predsedstvo kljub temu precejšnjo moč in vpliv, na primer s tem, kakšno pozornost namenja in kakšen pomen daje posameznim vprašanjem, in z načinom, na katerega vodi razprave, se posveča praktičnemu delu in sodeluje z drugimi državami članicami za doseganje napredka.

Uspeh je odvisen od pripravljenosti držav članic na sprejemanje zavez, pa tudi od politične volje, idej ter uporabe političnega kapitala za doseganje rezultatov. Poleg tega na politične agende pogosto močno vplivajo zunanji dogodki in nove prednostne naloge Evropske komisije, kot je to bilo in je še vedno v primeru krize z boleznijo Covid-19. Naša ocena se tako osredotoča tako na prizadevanja kot na rezultate.

Pri oceni ne gre za splošno politično oceno uspešnosti predsedovanja, prav tako to ni ocena slovenske politične ali okoljske situacije na nacionalni ravni ali notranjih politik Slovenije, razen v omejeni meri, kolikor so te povezane z vlogo Slovenije pri uspešnem ali neuspešnem dajanju zgleda. Tako npr. ne ocenjujemo vloge predsedstva pri zunanjepolitičnih vprašanjih, notranjih varnostnih vprašanjih ali migracijskih politikah, razen v kolikor imajo ta teme neposreden vpliv na okolje. Po drugi strani pa ocena ni omejena na aktivnosti in rezultate Sveta za okolje, temveč zajema vse sestave Sveta EU v meri, v kateri se te ukvarjajo s temami, ki vplivajo na okolje, pa tudi Evropski svet, ki formalno ni v okviru odgovornosti slovenskega predsedstva, vendar ima v njem predsedstvo pomembno vlogo. Naša ocena temelji na Desetih zelenih testih, ki smo jih predstavili slovenski vladi ob začetku njenega predsedovanja 1. julija 2021.

Slovenija je Svetu EU predsedovala ob koncu drugega leta evropskega zelenega dogovora in je imela veliko odgovornost, da pripomore k oblikovanju evropskega zelenega dogovora kot transformativnega programa, kakršen je bil obljubljen in kakršen bi moral biti. Soočati se je morala s stalnim izzivom spopadanja s pandemijo bolezni Covid-19 in s krizo, povezano s cenami goriva, obenem pa si prizadevati za napredek na področju okolja.

Na začetku bi radi izpostavili pozitiven pristop slovenskega predsedstva in se mu zahvalili za sodelovanje.



Jeremy Wates
generalni sekretar

Deset zelenih testov za slovensko predsedstvo: ocena

'Zamujene priložnosti za nujno potreben napredek na področjih podnebja, onesnaževanja in kmetijstva ter mešani rezultati pri Aarhuški konvenciji in zelenem okrevanju.'

Politika je umetnost možnega. Vendar pa, če in kadar je to možno premalo za to, da bi se izognili dramatičnim podnebnim spremembam, zaustavili katastrofalno izgubo biotske raznovrstnosti, zmanjšali izpostavljenost onesnaževanju ali izboljšali sisteme upravljanja tako, da bi naše vlade pridobile zaupanje, potem kljub prizadevanjem napredka ne moremo oceniti kot dobrega. V času krize podnebja, biotske raznovrstnosti in onesnaženja morajo vlade držav članic pod vodstvom predsedstva Svetu EU

vložiti znatna dodatna prizadevanja za spremembo tega, kar je smatrano za možno, tako da se bo to bolj ujemalo s tem, kar je potrebno. Uspešnost predsedovanja z vidika [Desetih zelenih testov](#) smo ocenjevali prav v luči tako prizadevanj kot rezultatov glede na potrebe.

Glede uspešnosti slovenskega predsedovanja glede na Deset zelenih testov smo po posameznih področjih prišli do naslednjih ugotovitev:

			Prizadevanja	Rezultati
	1	Spodbujanje pravičnega prehoda v trajnostno in odporno Evropo na temeljih evropskega zelenega dogovora		
	2	Omogočanje zelenega prehoda z davčno reformo ter z uporabo večletnega finančnega okvira in svežnja za okrevanje		
	3	Spopadanje s podnebno krizo in spodbujanje trajnostne mobilnosti		
	4	Zaustavitev dramatičnega zmanjševanja biotske raznovrstnosti ter investiranje v odpornost naših ekosistemov		
	5	Začetek hitrega prehoda na trajnostno prehrano in kmetijstvo		
	6	Spodbujanje prizadevanj za ničelno onesnaževanje – čisto vodo in čist zrak za vse		
	7	Spodbujanje krožnega gospodarstva in preprečevanje nastajanja odpadkov		
	8	Preusmeritev na industrijo brez onesnaževanja		
	9	Podpiranje okolja brez strupov ter ambicioznega izvajanja trajnostne strategije za kemikalije		
	10	Spodbujanje solidarnosti, blaginje, socialne in okoljske pravičnosti ter odgovornosti		



1 Spodbujanje pravičnega prehoda v trajnostno in odporno Evropo na temeljih evropskega zelenega dogovora

Mnenje



Mešano pri prizadevanjih



Mešano pri rezultatih

[Prvi zeleni test](#) je slovensko predsedstvo pozval: da sprejme evropski zeleni dogovor (EZD) kot ključno prednostno nalogo predsedovanja; da spodbuja napreden osmi okoljski akcijski program (8EAP); da si prizadeva za reformo mednarodne trgovinske politike EU in odstopi od Pogodbe o energetske listini; da zagotovi transparentnost in sodelovanje javnosti pri uvajanju zelene agende za Zahodni Balkan ter gospodarskega in naložbenega načrta; ter da zagotovi, da bo proces boljšega pravnega urejanja prispeval k evropskemu zelenemu dogovoru (EZD).

Ključni dogodki

- EZD se je med šestmesečnim predsedovanjem Slovenije izvajal naprej, pri čemer je bilo pripravljenih več kot deset zakonodajnih predlogov na področju podnebja, na splošno brez večjih zamud.
- Na zadnjih tristranskih pogovorih decembra je bil po intenzivnih pogajanjih dosežen dogovor o 8. okoljskem akcijskem programu (8EAP), države članice pa so [10. decembra potrdile politični dogovor z Evropskim parlamentom](#).
- Do zdaj je potekalo že osem krogov pogajanj za »posodobitev« Pogodbe o energetske listini (ECT), vse več drža članic pa zahteva pravno analizo skupnega izstopa iz pogodbe. Kljub številnim pozivom Evropska komisija ni objavila nobene takšne pravne analize.

Dobro

- [Končni sporazum](#) o 8. okoljskem akcijskem načrtu je vključeval več pomembnih izboljšav predlogov Komisije. Svet je pomagal pri pripravi vmesne ocene za leto 2024, pri čemer obstaja potencial za zakonodajni odziv. Sprejel je tudi progresivne ukrepe na področju tal (zakon, obljubljen za leto 2023), hrupa in svetlobe ter se zavzel za gospodarstvo blaginje in potrebo po sistemskih spremembah, podprl je reformo okolju škodljivih subvencij, nadzorno ploščo kazalnikov, ki presegajo BDP, ter izboljšave upravljanja, ki so formalizirale obvezno razpravo o napredku s Svetom in Parlamentom
- Sprejet je bil dogovor akcijskem načrtu za zeleno agendo za Zahodni Balkan.

Manj dobro

- Ni bil dogovorjen datum za dejansko odpravo okolju škodljivih subvencij v 8. okoljskem akcijskem programu.
- Akcijski načrt za zeleno agendo za Zahodni Balkan ni dovolj jasen ter [vsebuje samo okvirna ciljna leta](#) ter zgolj marginalno vlogo civilne družbe in majhne priložnosti za financiranje.
- Predsedstvo ni izkazalo vodilne vloge pri vprašanju skupnega izstopa iz ECT, kljub slabim možnostim za reformo in vse večjem številu držav članic, ki razmišljajo o izstopu iz pogodbe.
- Zdi se, da si Slovenija ni prizadevala za integracijo načela »trajnostnost na prvem mestu« v platformo Fit for Future (»Pripravljeni na prihodnost«).

Ne splošno je bil dosežen precejšen napredek na področju 8EAP, evropski zeleni dogovor pa je ostal temeljni element evropske politike, vendar pa je slovensko predsedstvo zamudilo priložnost za vodenje in proaktivno vlogo na področju Pogodbe o energetske listini, iz katere EU ni izstopila. Zato je naše končno mnenje mešano pri prizadevanjih ter mešano pri rezultatih.



2 Omogočanje zelenega prehoda z davčno reformo ter z uporabo večletnega finančnega okvira in svežnja za okrevanje

Mnenje

Mešano pri prizadevanjih Mešano pri rezultatih

Drugi zeleni test je predsedstvo pozval, naj vodi Svet pri pogajanjih o pobudah za davčno reformo – sistemu za trgovanje z emisijami (ETS), mehanizmu za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM) ter direktivi o obdavčitvi energije (ETD); spodbuja spoštovanje načela, »da se ne škoduje bistveno« pri porabi sredstev EU, in tako zagotovi, da bo to načelo v celoti vključeno v vse delegirane akte o taksonomiji; ter daje zgled pri izvajanju EZD v sporazumih o partnerstvu (SP) za porabo proračuna EU (večletni finančni okvir) ter v nacionalnih načrtih za okrevanje in odpornost (NNOO) z usmerjenimi naložbami in transformativno reformo politik.

Ključni dogodki

- Slovensko predsedstvo je vodilo razprave Sveta o sistemu ETS na Svetih za okolje oktobra in decembra ter o mehanizmu CBAM in direktivi ETD.
- Države članice so 31. decembra prejele osnutek za pripombe predloga Evropske komisije za delegirani akt, ki vključuje zemeljski plin in jedrsko energijo, predlog pa naj bi bil sprejet v začetku leta 2022.
- 6. julija je Evropska komisija objavila predlog uredbe o prostovoljnem standardu za [evropske zelene obveznice](#) (direktiva EUGBS).
- 1. julija je Evropska komisija dale zeleno luč za [slovenski NNOO](#), ki je bil predložen 30. aprila.
- 15. decembra so voditelji držav članic in predstavniki EU podpisali [skupno izjavo vrha Vzhodnega partnerstva](#), v kateri so se med drugim zavezali k zelenemu prehodu.
- 15. decembra je bil dosežen začasni politični dogovor o reviziji [uredbe o vseevropskih energetske omrežjih \(TEN-E\)](#).
- 16. novembra je bil dosežen [dogovor](#) o proračunu EU za leto 2022.

Dobro

- Slovensko predsedstvo je v razprave o sistemu ETS, mehanizmu CBAM in direktivi ETD vključilo vse ustrezne sestave Sveta ter 22. novembra objavilo [poročilo o napredku](#) na področju svežnja »Pripravljeni na 55«.
- Začasni dogovor o uredbi TEN-E vsebuje zavezo, da [iz instrumenta za povezovanje Evrope \(CEF\) ne bodo financirani nobeni novi projekti fosilnih goriv](#).
- Formalno je slovenski NNOO vključeval 42-odstotno financiranje ukrepov, ki podpirajo podnebne cilje, kar presega 37-odstotni prag, končna verzija NNOO pa je bila bistveno boljša kot prejšnje, saj so bile iz nje umaknjene naložbe v cestno infrastrukturo.

Manj dobro

- Čeprav je slovenski NNOO na papirju skladen s ciljem 37-odstotnega podnebnega financiranja, je analiza projekta [Green Recovery tracker](#) pokazala, da je delež zelenega financiranja v slovenskem NNOO zgolj 21-odstoten. Poleg tega slovenski NNOO vsebuje malo informacij o obnovljivih virih energije, energetske učinkovitosti in trajnostnem prometu. Prav tako je bila nizka udeležba javnosti pri pripravi NNOO, dokument pa ne vsebuje nobene zaveze Slovenije za povišanje obdavčitve ogljika.
- Slovenija se je zavzemala za vključitev jedrske energije v taksonomijo EU, vključno s predsednikom vlade na vrhu COP26, in naj bi načrtovala novo jedrsko elektrarno. Vključitev jedrske energije in zemeljskega plina v taksonomijo pod močnimi pritiski lobija in nekaterih držav članic lahko ogrozi celoten instrument.
- Slovenija se je v svojem NNOO zgolj površno trudila argumentirati, da pri ključnih naložbah v načrtu upošteva načelo »da se ne škoduje bistveno«.

Na splošno je slovensko predsedstvo omogočilo razpravo v Svetu o sistemu za trgovanje z emisijami (ETS), o mehanizmu CBAM ter o direktivi ETD, vendar ni bil dosežen bistven napredek, čeprav je uspela doseči dogovor o uredbi TEN-E. Žal se je Slovenija zavzela za jedrsko energijo in je v svojem NNOO zamudila priložnost za inovativne projekte in reformo politik, kar upočasnjuje nujen napredek. Na splošno je naše mnenje mešano pri prizadevanjih ter mešano pri rezultatih.



3 Spopadanje s podnebno krizo in spodbujanje trajnostne mobilnosti

Mnenje



Slabo pri prizadevanjih



Slabo pri rezultatih

Tretji test je predsedstvo pozval, naj vodi pogajanja Sveta o svežnju »Pripravljeni za 55« ter zagotovi konstruktivno in stvarno razpravo za doseg ustreznih ravni ambicij v dokumentih svežnja »Pripravljeni za 55«, s katero bodo presežene ovire nesodelujočih držav članic ter hud odpor industrije fosilnih goriv; izkaže ambicije in vodilno vlogo EU na podnebni konferenci COP26; spodbuja trajnostno mobilnost za podnebje, čist zrak in ljudi ter daje zgled pri izvajanju strategije za prilagajanje podnebnim spremembam ter pri obdavčitvi ogljika.

Ključni dogodki

- Svet je na sejah Sveta za okolje 6. oktobra in 20. decembra razpravljal o ključnih dokumentih svežnja »Pripravljeni na 55«, vključno s sistemom za trgovanje z emisijami (ETD), mehanizmom za ogljično prilagoditev na mejah (CBAM); uredbo o porazdelitvi prizadevanj (ESR); direktivo o obnovljivih virih energije RED II; direktivo o energetske učinkovitosti; uredbo LULUCF (raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo); ter emisijami CO₂ iz avtomobilov in lahkih tovornih vozil. O mehanizmu CBAM je Svet razpravljal tudi na Svetu za gospodarstvo in finance, o direktivi RED II tudi na Svetu za energijo 2. decembra ter o uredbi o emisijah CO₂ iz avtomobilov in lahkih tovornih vozil tudi na decembrskem Svetu za promet.
- Svet je 7. novembra 2021 sprejel [reformo zaračunavanja cestnih pristojbin](#).
- Uredba TEN-E: Svet in Parlament sta 15. decembra 2021 [dosegla začasni dogovor o novih pravilih za čezmejne energetske projekte](#).

Dobro

- Slovensko predsedstvo je na neformalnem zasedanju Sveta (12.–13. julij 2021) in med različnimi sestavami Sveta namenilo precej časa za oblikovanje politik na področju podnebja. Med ključnimi dokumenti so bili revizija sistema EU-ETS, mehanizem CBAM, uredba ESR, direktiva RED II, direktiva o energetske učinkovitosti (EED), uredba LULUCF ter uredba o emisijah CO₂ za avtomobile in kombije.
- Z reformo direktive o evrovinjeti so bile uvedene različne uporabniške in infrastrukturne pristojbine za težka vozila na podlagi emisij CO₂.

Manj dobro

- Slovensko predsedstvo ni prevzelo aktivne vloge pri pogajanjih o različnih področjih svežnja »Pripravljeni na 55«, zlasti pri pogajanjih o mehanizmu CBAM, direktivi EED ter direktivi RED II, ki so jih zaznamovali pritiski držav članic za manj stroge določbe.
- Razprave o reviziji direktive EED so bile večinoma osredotočene na zahteve držav članic po večji prožnosti, razkrita različica predloga predsedstva pa kaže, da bodo opuščeni celo okvirni nacionalni cilji in da jih bodo nadomestili okvirni nacionalni prispevki.
- Kot je bilo videti, si slovensko predsedstvo ni prizadevalo za ambiciozno direktivo RED II, skrb pa vzbuja tudi morebitna odprava nacionalnih ciljev glede obnovljivih virov energije v sektorju gradbeništva, kjer je integracija decentralizirane proizvodnje energije iz obnovljivih virov najlažja.
- Na podnebni konferenci COP26 držav pogodbenic Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja se je Slovenija osredotočila na cilje glede razogljičenja in jedrske energije do leta 2050, ne da bi predlagala stroge kratko- in dolgoročne ukrepe, s čimer ni uspela postaviti zgleda za EU in na globalni ravni.
- Namesto krepitev domače spodbude z višjimi cenami ogljika, npr. s povišanjem obdavčitve ogljika za sektorje, ki niso vključeni v sistem EU za trgovanje z emisijami, je Slovenija pripravila uvedbo sistema nadomestil za stroške za energetske intenzivne industrije, ki bo financiran iz prihodkov iz sistema ETD, ter tako postavila slab zgled drugim državam članicam.

Slovenija je omogočila obsežne razprave o različnih področjih svežnja »Pripravljeni na 55« v različnih sestavah Sveta. Vendar pa so bila številna področja pri tem oslABLjena. To je bilo razočaranje, prav tako sta razočarali slovenska vloga na konferenci COP26 ter njena podpora jedrske energiji v taksonomiji, vse to pa ogroža napredek EZD. Na splošno je zato naše mnenje mešano pri prizadevanjih in slabo pri rezultatih.



4 Zaustavitev dramatičnega zmanjševanja biotske raznovrstnosti ter investiranje v odpornost naših ekosistemov

Mnenje



Dobro pri prizadevanjih



Mešano pri rezultatih

Ta test se je osredotočil predvsem na vlogo predsedstva pri zagotavljanju vodilne vloge EU pri vzpostavljanju globalnega okvira za biotsko raznovrstnost; prizadevanju za strategijo EU za gozdove, ki se bo osredotočala na biotsko raznovrstnost; spodbujanju ukrepov EU za odpravljanje dejavnikov upadanja števila opraševalcev; pripravi Sveta na razprave o prihajajoči zakonodaji o obnovi narave ter pri dajanju zgleda doma z zavzemanjem za varovanje sladkovodnih, morskih in obalnih ekosistemov.

Ključni dogodki

- Predsedstvo je julija na neformalnem srečanju okoljskih ministrov EU organiziralo razpravo o globalnem okviru za biotsko raznovrstnost in opraševalcih ter se vključilo v potekajoča pogajanja o Konvenciji o biološki raznovrstnosti. Vendar se je prvotna pogajalska časovnica zaradi pandemije bolezni Covid-19 precej zamaknila, zato še ni bil sprejet dogovor o natančnem pogajalskem mandatu. Slovenija se je pridružila t. i. koaliciji ambicioznih za naravo in ljudi.
- Evropska komisija je julija 2021 objavila strategijo EU za gozdove do leta 2030, kmetijski ministri EU pa so novembra 2021 sprejeli sklepe Sveta o strategiji.
- Predsedstvo je soorganiziralo srečanje direktorjev s področja narave ter srečanje direktorjev s področja vode in morja, na katerem so razpravljali o novih političnih pobudah ter o trenutnih izzivih v zvezi z njihovim izvajanjem.
- Svet za zunanje zadeve je 19. novembra 2021, po konferenci o čezmejnem upravljanju voda, ki jo je organiziralo predsedstvo, sprejel sklepe Sveta o vodah v zunanjepolitičnem delovanju EU.

Dobro

- Sklepi Sveta o strategiji EU za gozdove so v celoti podprli strategijo, s čimer so omogočili njeno izvajanje v vseh državah članicah.
- Slovensko predsedstvo je organiziralo več razprav na visoki ravni o upadu števila opraševalcev in je vzpostavilo ploden partnerski odnos z Evropsko komisijo in Parlamentom ob dogodku Teden opraševalcev.
- Predsedstvo je na novembrskem srečanju direktorjev s področja narave ter na srečanju ministrov za okolje EU decembra omogočilo razpravo o izvajanju strategije EU za biotsko raznovrstnost. Na srečanju direktorjev s področja narave je potekalo odprto zasedanje z nevladnimi organizacijami in deležniki.
- Slovensko predsedstvo je v sklepih Sveta o vodah v zunanjepolitičnem delovanju EU okrepilo zavezanost EU diplomaciji na področju voda – zlasti čezmejnemu sodelovanju na področju voda kot orodju za mir, varnost in stabilnost.
- Svet je dosegel napredek pri upoštevanju ekosistemskih vplivov na ribištvo pri določanju ribolovnih možnosti za Baltik.

Manj dobro

- V sklepih Sveta o strategiji EU za gozdove niso bili dovolj upoštevani vidiki biotske raznovrstnosti, poleg tega so sklepi nesorazmerno upoštevali interese gozdarske industrije. Ministri za okolje niso bili ustrezno vključeni v te razprave.
- Predsedstvo ni začelo neformalnih razprav v Svetu o prihodnjem zakonu o obnovi narave, čeprav je bil predlog prvotno predviden za konec leta 2021. S tem je bila zamujena priložnost za pripravo podlage za hitro razpravo o novem zakonu z izjemnimi potenciali za biotsko raznovrstnost in podnebje.
- Vloga predsedstva pri sprejemanju dogovora o reformirani skupni kmetijski politiki je vprašljiva (glej test št. 5 o kmetijstvu). Poleg tega ekološke sheme SKP Slovenije [v najboljšem primeru obetajo mešane rezultate](#) na področju varstva visokoraznovrstnih značilnosti pokrajin in opraševalcev.
- V Sloveniji [prihaja do nepotrebnih zamud pri sprejemanju nacionalnih načrtov upravljanja povodij](#).
- Čeprav je bila to prednostna naloga, Svet ni nadaljeval s tristranskimi pogajanjmi o uredbi EU o nadzoru ribištva, kot je bilo načrtovano.

Na splošno je slovensko predsedstvo dalo določen poudarek na vprašanja biotske raznovrstnosti. Vendar pa dogovori Sveta, ki jih je doseglo predsedstvo, niso v zadostni meri odražali javnih interesov in nujnosti zaščite in obnove narave. Zato je naše mnenje dobro pri prizadevanjih in mešano pri rezultatih.



5 Začetek hitrega prehoda na trajnostno prehrano in kmetijstvo

Mnenje

Mešano pri prizadevanjih Slabo pri rezultatih

[Ta test](#) je predsedstvo pozval k zagovarjanju prehoda na krajše in bolj pravične oskrbovalne verige za povečanje odpornosti in trajnostnosti prehranskega sistema: k prizadevanju za odločne ukrepe v zvezi z emisijami toplogrednih plinov v kmetijskem sektorju; in k dajanju zgleda v svojem strateškem načrtu za skupno kmetijsko politiko (SKP) za uresničitev strategije »od vil do vilic« in strategija za biotsko raznovrstnost.

Ključni dogodki

- Zaključena je bila reforma SKP, pri čemer je slovensko predsedstvo vodilo končne tehnične tristranske sestanke in oblikovalo sekundarno zakonodajo.
- Ministri za kmetijstvo so izmenjali mnenja o vlogi kmetijskega sektorja v svežnju »Pripravljeni na 55«.
- Svet za kmetijstvo je razpravljal o več pobudah, ki izhajajo iz strategije »od vil do vilic«, vključno z akcijskim načrtom za ekološko pridelavo ter načrtom ukrepov za zagotavljanje oskrbe s hrano in prehranske varnosti v času krize, ki predstavljata ključni priložnosti za preoblikovanje verigah preskrbe s hrano.

Dobro

- Slovenski minister za kmetijstvo je imel ob robu oktobrskega zasedanja kmetijskega sveta spletni sestanek z okoljskimi nevladnimi organizacijami.
- V sklepih Sveta o akcijskem načrtu za ekološko pridelavo, ki so bili sprejeti v prvih dneh slovenskega predsedovanja, je bila jasna prepoznana potreba po ukrepih za spodbujanje tako ponudbe kot porabe ekološke hrane v celotni EU.

Manj dobro

- Razprava Sveta za kmetijstvo o strateških načrtih SKP in preglednosti v SKP je potekala za zaprtimi vrati.
- Na neformalni svet za kmetijstvo so bili povabljeni tudi kmetijski lobiji, ki so pred vsako sejo sveta za kmetijstvo srečali s slovenskim predsedstvom, medtem ko so bili okoljski deležniki večinoma postavljeni na stranski tir in so se s predsedstvom srečali samo enkrat, po zasedanju sveta.
- Slovenski strateški načrt SKP je manj ambiciozen, kot je bilo pričakovano in kot bi bilo potrebno za ukrepanje na področju podnebja in biotske raznovrstnosti.
- V sklepih Sveta o načrtu ukrepov za zagotavljanje oskrbe s hrano in prehranske varnosti v času krize ni bila izpostavljena inherentna ranljivost dolgih in zapletenih oskrbovalnih verig, poleg tega pa v sklepe ni bil vključen poziv k prehodu na krajše in pravičnejše dobavne verige.

Na splošno je slovensko predsedstvo pokazalo zelo malo prizadevanj za preoblikovanje zelene retorike v konkretne spremembe politik in je nadaljevalo pristransko obravnavo deležnikov, kjer so imeli privilegiran dostop lobiji industrijskega kmetijstva. Kar zadeva skupno kmetijsko politiko, je Slovenija z odločitvijo, da sestanek o preglednosti v SKP organizira za zaprtimi vrati, in s premalo ambicioznim nacionalnimi strateškimi načrti postavila zelo slab zgled. Zato je naše mnenje mešano pri prizadevanjih in slabo pri rezultatih.

6 Spodbujanje prizadevanj za ničelno onesnaževanje – čisto vodo in čist zrak za vse

Mnenje



Slabo pri prizadevanjih



Mešano pri rezultatih

Šesti test je predsedstvo pozval, naj zagovarja prizadevanja za ničelno onesnaževanje in v celoti politično podpre Akcijski načrt za ničelno onesnaževanje vode, zraka (ZPAP), naj pripravi Svet EU za revizijo direktiv o kakovosti zunanjega zraka (AAQD) in pravil EU za boj proti onesnaževanju površinskih in podtalnih voda; ter zmanjša onesnaževanje zraka pri njegovem viru ter spodbuja ambiciozne ukrepe proti onesnaževanju zraka na mednarodni ravni z revizijo Göteborgskega protokola.

Ključni dogodki

- Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) je septembra predstavila nove smernice za kakovost zraka, ki temeljijo na obsežnih znanstvenih podatkih in priporočajo veliko strožje standarde, ki bi, če bi jih uporabili, zmanjšali zgodnjo umrljivost zaradi izpostavljenosti onesnaženemu zraku za 80 % na globalni ravni ter za približno dve tretjini v Evropi.
- Evropska komisija je od sprejetja akcijskega načrta za ničelno onesnaževanje (ZPAP) maja 2021 nadaljevala z uvajanjem. Nadaljevala je s pripravami na revizije direktiv o kakovosti zunanjega zraka (AAQD) in direktive o čiščenju komunalne odpadne vode (UWWTD), pa tudi na posodobitve onesnaževal vode v skladu z direktivo o okoljskih standardih kakovosti ter direktivami o podzemnih vodah, vključno z posvetovanji z relevantno javnostjo in deležniki. Objavila je [študijo](#), ki izpostavlja neuporabo načela »onesnaževalec plača« (PPP) za onesnaževanje zraka in vode, ter vzpostavila deležniško platformo za ničelno onesnaževanje.
- Slovensko predsedstvo je organiziralo prvo razpravo o strategiji EU za tla, ki jo je Evropska komisija objavila novembra 2021 in vključuje zaveze, da bo do leta 2023 predlagala zakon o zdravju tal ter okrepila prizadevanja za boj proti onesnaževanju tal po vsej EU, kar so države članice pozdravile.
- Pregled revizije Göteborgskega protokola je bil zaradi pandemije bolezni Covid-19 preložen.

Dobro

- Slovenija je na zasedanju Sveta za okolje decembra 2021 organizirala prvo razpravo o strategiji EU za tla in tako tlakovala pot prihodnjemu francoskemu predsedstvu za pripravo sklepov Sveta o potrebi po zaščiti tal v EU.
- Evropska komisija je za leto 2023 obljubila nov zakon o zdravju tal.
- V 8. okoljskem akcijskem programu (8EAP) sta bila zvočno in svetlobno onesnaževanje prepoznana kot pomembni vprašanji.

Manj dobro

- Slovensko predsedstvo s svojim vodenjem ni uspelo sprejeti sklepov Sveta o akcijskem načrtu za ničelno onesnaževanje (ZPAP), s čimer je zapravilo priložnost za okrepitev prizadevanj EU za ničelno onesnaževanja v vseh politikah in proračunih EU
- Predsedstvo ni razpravljalo z državami članicami o podpori ničelnemu onesnaževanju ter o popolni uskladitvi standardov kakovosti zraka EU s prenovljenimi smernicami SZO v ZPAP, niti v prihajajoči reviziji direktive AAQD.
- Svet bi moral razpravljati o novih standardih SZO, pa tudi o zadnjem poročilu IPCC, ki poudarja pomen zmanjševanja izpustov metana, ter si prizadevati za strožje ukrepe proti onesnaževanju zraka.
- Svet je uradno sprejel skupno kmetijsko politiko (SKP), ki je premalo ambiciozna na področju zmanjševanja emisij iz kmetijstva.

Na splošno je slovensko predsedstvo zamudilo pomembno priložnost, da bi na razpravljalo o potrebi po spodbujanju prizadevanj za ničelno onesnaževanje ter pripravilo podporne sklepe Sveta. Ti bi lahko okrepili zavezanost držav članic k ničelnemu onesnaževanju ter napredek pri odpravljanju največjih vplivov na zdravje zaradi onesnaženosti zraka in vode, zvočnega onesnaževanja, onesnaženosti tal in svetlobnega onesnaževanja po vsej Evropi. Naše mnenje je zato slabo pri prizadevanjih in mešano pri rezultatih.



7 Spodbujanje krožnega gospodarstva in preprečevanje nastajanja odpadkov

Mnenje



Mešano pri prizadevanjih



Slabo pri rezultatih

Ta test je predsedstvo pozval, naj zagotovi ambiciozno stališče Sveta o reviziji uredbe o ravnanju z baterijami, objavljene decembra 2020 ter o reviziji uredbe o pošiljkah odpadkov.

Ključni dogodki

- Svet si v svojem nazadnje znanem stališču o predlagani [uredbi o ravnanju z baterijami](#), ki naj bi nadomestila trenutno veljavno uredbo o ravnanju z baterijami, prizadeva razjasniti nekatere vidike predloga Evropske komisije, vendar predloga v ničemer ne dela bolj ambicioznega.
- Predlog Evropske komisije o revidirani uredbi o pošiljkah odpadkov je bil objavljen 17. novembra, tako da je ostalo le malo časa za podrobnejše razprave Sveta med slovenskim predsedovanjem.

Dobro

- Slovensko predsedstvo je organiziralo srečanja delovnih skupin Sveta o področju ravnanja z baterijami in o tem razpravljalo na zasedanju Sveta 20. decembra.
- Svet je podal pojasnila o kategoriji lahkih prevoznih sredstev za baterije in opredelitvi proizvajalcev.
- Svet je kot osnovo za politike potrebne skrbnosti v oskrbovalnih verigah baterij ter za izdelavo kategorij družbenih in okoljskih tveganj vključil Vodilna načela ZN o podjetništvu in človekovih pravicah (UNGP) ter smernice OECD za večnacionalna podjetja (smernice OECD MNE).

Manj dobro

- Slovensko predsedstvo je v besedilo o uredbi o ravnanju z baterijami vključilo več pomembnih časovnih zakasnitev – do štiri let v primerjavi s predlogom Komisije – za uveljavitev novih pravil, s čimer je ogrozilo prehod na ničelne stopnje emisij. S formulacijami, kot je »X mesecev po sprejetju uredbe«, Svet v svojih stališčih *de facto* ustvarja zakasnitve v primerjavi s predlogom Evropske komisije, ki je v svojem zadnjem kompromisnem besedilu določila jasnejše časovne roke.
- Svet v svojem stališču potrjuje ali pa celo povečuje izjeme za baterije z nižjo zmogljivostjo od 2 kWh, zaradi česar za pomemben del trga ne veljajo ključne določbe, med drugim o vzdržljivosti, ogljičnem odtisu, potrebni skrbnosti ter potnih listih za izdelke.
- Predlagano besedilo uredbe o ravnanju z baterijami ne vsebuje nikakršnih formulacij glede zagotavljanja dostopa do sodnega varstva ali glede pravnih sredstev za žrtev kršitev okolja ali človekovih pravic.
- Predsedstvo ni pokazalo nobenih prizadevanj za naslovitev problematike pridobivanja neobdelanih materialov v Evropi, razen obravnave sekundarnih surovin.

Na splošno je slovensko predsedstvo zmanjšalo ambicioznost revidirane uredbe o ravnanju z baterijami v primerjavi s predlogom Evropske komisije, saj je državam članicam omogočilo nadaljnje odlašanje s sprejetjem določb za zmanjšanje ogljičnega odtisa baterij ter drugih določb v zvezi z vzdržljivostjo in potrebno skrbnostjo. Države članice se s podporo takšnim časovnim zakasnitvam izrekajo, da ne želijo hitre uvedbe čistih in etičnih baterij, s čimer ogrožajo celoten prehod na ničelne stopnje emisij, poleg tega pa s tem tudi zamujajo izjemno priložnost za to, da bi podprle novo trajnostno in strateško evropsko industrijo. Naše mnenje glede vodenja področja uredbe o ravnanju z baterijami je zato mešano pri prizadevanjih in slabo pri rezultatih.



8 Preusmeritev na industrijo brez onesnaževanja

Mnenje

 Mešano pri prizadevanjih  Slabo pri rezultatih

V [tem testu](#) smo slovensko predsedstvo pozvali, naj vodi razprave v Svetu za reformo direktive o industrijskih emisijah (IED), ki bo v celoti odražala ambicije na področjih ničelnega onesnaževanja, podnebja in krožnega gospodarstva, da izboljša uporabnost in dostop do okoljskih informacij, zaščiti vodo, tako da se spopade z onesnaževanjem pri njegovem viru, ter internalizira stroške, terja odgovornost onesnaževalcev za onesnaževanje in preusmeri programe javne pomoči.

:

Ključni dogodki

- Na področju revizije direktive o industrijskih emisijah (IED) ni bil dosežen nikakršen napredek, Evropska komisija pa še ni pripravila svojega predloga. Zato ni mogoče podati utemeljene ocene o vlogi slovenskega predsedstva na navedenih področjih.
- Na 4. zasedanju pogodbenic Protokola o registrih izpustov in prenosov onesnaževal (RIPO) oktobra 2021 je bil prepoznan pomen RIPO, zlasti za izboljšanje sledenja napredku pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja (CTR) ter za krepitev sinergij za izvajanje večstranskih okoljskih sporazumov (MEA).

Dobro

- Na zasedanju pogodbenic Protokola RIPO sta bila sprejeta napredna sklepa IV/2 o razvoju RIPO (ECE/MP.PRTR/2021/14) ter IV/3 o delovnem programu za obdobje 2022-2025 (ECE/MP.PRTR/2021/13).
- Slovenski organi so se zelo pravočasno odzivali na zahteve za dostop do informacij in so posredovali zahtevane podatke, razen inšpekcijskih poročil.

Manj dobro

- Slovenska vlada ni aktivno vodila razprav v Svetu in se ni zavzemala za sodobno direktivo o industrijskih emisijah (IED) s preoblikovanim konceptom najboljših razpoložljivih tehnologij (BAT), prav tako ni izpostavila potrebe po takšni temeljiti posodobitvi direktive. Zamudila je priložnost, da bi pripravila Svet na prihajajoči predlog revizije direktive IED.
- Slovenija ni sporočila svojega stališča glede revizije direktive o industrijskih emisijah (IED) ter vprašanj glede referenčnih dokumentov o najboljših razpoložljivih tehnologijah (BREF). Predsedstvo ni organiziralo nobenih dogodkov z različnimi deležniki, kjer bi lahko izmenjali stališča o teh vprašanjih.
- Odločanje v delovni skupini Sveta je še naprej nepregledno in premalo netransparentno, skupine civilne družbe niso proaktivno sodelovale v razpravah, na katerih je bilo izoblikovano stališče EU na zasedanju pogodbenic Protokola RIPO.
- Na zasedanju pogodbenic Protokola RIPO so EU in države članice najbolj nasprotovale nadaljnjemu razvoju protokola, pri čemer so navajale izgovor, da »nimajo mandata za pogajanja«.
- Slovenska vlada ni postavila zgleda, tako da bi uvedla najstrožji emisijski razpon za svoje premogovne elektrarne, v skladu s sklepi o BAT, ki so začeli veljati avgusta 2021, in sicer za elektrarni na lignit TEŠ 5 in 6. Poleg tega ni sprejela opuščanja rabe premoga, ki bi bilo skladno s pariškim podnebnim sporazumom in je po osnutku načrta trenutno še vedno predvideno do leta 2033.
- Nacionalna baza podatkov o direktivi IED je v primerjavi z drugimi državami članicami EU precej slaba (v večini primerov so namreč na voljo le dovoljenja, ki so poleg tega pogosto zastarela).

Na splošno je slovensko predsedstvo slabo sodelovalo pri testih, niso postavili zgleda na nacionalni ravni, njihovo sodelovanje v procesih na ravni EU pa je bilo zgolj pasivno. Zato je naše mnenje mešano pri prizadevanjih in slabo pri rezultatih.



9 Podpiranje okolja brez strupov ter ambicioznega izvajanja trajnostne strategije za kemikalije

Mnenje

Mešano pri prizadevanjih

Mešano pri rezultatih

V tem testu smo slovensko predsedstvo pozvali, naj z okroglo mizo na visoki ravni zagotovi ambiciozno izvajanje strategije o kemikalijah, naj si prizadeva za ambiciozna procesa revizije uredbe o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij (REACH) in uredbe o razvrščanju, označevanju in pakiranju (CLP) ter naj spodbuja vodilno vlogo EU pri okrepitevi Minamatske konvencije o živem srebru ter obenem okrepi uredbo EU o živem srebru in njeno izvajanje..

Ključni dogodki

- 25. novembra 2021 je bila organizirana okrogla miza na visoki ravni o izvajanju trajnostne strategije za kemikalije.
- Slovensko predsedstvo je 9. novembra 2021 organiziralo delavnico o reformi določb uredbe REACH o avtorizaciji in omejevanju kemikalij.
- Evropska komisija je 13. in 16. decembra 2021 sprejela delegirane akte za prepoved vseh splošnih fluorescentnih sijalk v skladu z direktivo o omejevanju nevarnih snovi (RoHS)
- EU je nadaljevala s sodelovanjem v procesu med zasedanji za okrepitev prilog A in B Minamatske konvencije.
- EU je od 1. do 5. novembra 2021 sodelovala v prvem delu četrte konference pogodbenic (COP) Minamatske konvencije.

Dobro

- Slovensko predsedstvo je sodelovalo in prispevalo k okrogli mizi na visoki ravni o trajnostni strategiji za kemikalije.
- Predsedstvo je organiziralo dogodek o reviziji uredbe REACH, kar je omogočilo začetno izmenjavo mnenj o prihajajoči reviziji.
- Na prvem delu konference pogodbenic Minamatske konvencije je EU podprla načrt za dokončanje dela na področju ocenjevanja učinkovitosti.

Manj dobro

- Predsedstvo svojih prispevkov na okrogli mizi na visoki ravni ni izkoristilo za to, da bi se zavzelo za ambiciozno izvajanje trajnostne strategije za kemikalije, zlasti za ohranitev »zaveze o ničelni toleranci do neskladnosti«. Tako na primer ni podprlo uskladitve izvajanja direktive med državami članicami.
- Delavnica o reviziji uredbe REACH, ki je žal potekala za zaprtimi vrati, je bila premalo transparentna, na njej pa niso sodelovale nevladne organizacije.
- Predsedstvo ni zagotovilo podpore držav članic za ambiciozen časovni načrt omejevanja kemikalij v okviru uredbe REACH, prav tako ni spodbujalo zaščitnih in strogih omejitev v okviru uredbe REACH, s katerimi bi se izognili vrzelim in odstopanjem, kadar ta niso upravičena, kot je npr. omejitev namerno dodane mikroplastike.
- V procesu med zasedanji za pregled prilog A in B Minamatske konvencije je EU zaradi predhodno sprejetega zastarelega besedila ni mogla posodobiti nekaterih informacij.

Na splošno je slovensko predsedstvo prispevalo k izvajanju trajnostne strategije za kemikalije ter k reviziji uredbe REACH. Vendar pa je bilo premalo ambiciozno in netransparentno do deležnikov, prav tako ni zagotovilo sodelovanja javnosti v procesu odločanja. Poleg tega se ni posebej posvetilo vprašanju živega srebra v EU. Zato je naše mnenje mešano tako pri prizadevanjih kot pri rezultatih.



10 Spodbujanje solidarnosti, blaginje, socialne in okoljske pravičnosti ter odgovornosti

Mnenje

Mešano pri prizadevanjih

Mešano pri rezultatih

V [našem zadnjem testu](#) smo predsedstvo pozvali, naj zagotovi, da bo EU v celoti spoštovala Aarhuško konvencijo, naj vodi začetne razprave o reviziji direktive o kazenskoopravnem varstvu okolja, naj spodbuja vključevanje blaginje in socialne pravičnosti v evropski semester, 8EAP in EZD, naj si prizadeva za korporativno odgovornost ter naj spodbuja prostor civilne družbe in učinkovito sodelovanje, vključno s sodelovanjem z mladimi.

Ključni dogodki

- Oktobra 2021 je predsedstvo zastopalo EU na 7. srečanju pogodbenic Aarhuške konvencije (MoP7), kjer so bile sprejete vse ugotovitve Odbora za skladnost z Aarhuško konvencijo (ACCC) o neskladnosti s strani EU razen ene. Odločitev glede dostopa do sodnega varstva pri odločitvah o državni pomoči je bila preložena na naslednje srečanje pogodbenic.
- Na srečanju so se dogovorili o reviziji Aarhuške uredbe in jo sprejeli.
- Evropska komisija je objavila predlog za revizijo direktive o kazenskoopravnem varstvu okolja.
- Odločanje o predlogu Evropske komisije o trajnostnem upravljanju podjetij je bilo ponovno preloženo.
- Evropska komisija je ponovno začela s postopkom revizije okvira EU za gospodarsko upravljanje in s tem Pakta stabilnosti in rasti.

Dobro

- Slovensko predsedstvo je vodilo Svet pri reviziji Aarhuške uredbe, ki je uspešno naslovila ugotovitve o neskladnosti EU iz marca 2017 izboljšala dostop do sodnega varstva in naredila korak naprej v smer boljšega izvajanja Aarhuške konvencije s strani institucij Evropske unije.
- Predsedstvo je na 7. srečanju pogodbenic Aarhuške konvencije zavzelo odločno stališče glede neskladnosti Belorusije ter skupaj z Evropsko komisijo usklajevalo priprave na glasovanje z državami članicami EU.
- Sprejet je bil 8. okoljski akcijski program (8EAP), ki vključuje gospodarstvo blaginje kot prednostno področje.
- Slovensko predsedstvo je sodelovalo pri tednu Romov 2021.

Manj dobro

- Slovensko predsedstvo ni uspelo zagotoviti, da bi revizija Aarhuške uredbe naslovila najnovejšo ugotovitev neskladnosti s strani EU, kar zadeva dostop do sodnega varstva pri odločitvah v zvezi z državno pomočjo (ACCC/2015/128). Poleg tega je zastopalo EU pri njenem nasprotovanju in uspešnem blokiranju sprejetja te odločitve o neskladnosti, kar je spodbudilo mednarodno pravo.
- Slovensko predsedstvo je pred začetkom 7. srečanja pogodbenic Aarhuške konvencije (MoP7) sicer omogočalo komunikacijo, vendar je bilo srečanje ob robu delovne skupine Sveta organizirano prepozno za ustrezen dialog z nevladnimi organizacijami.
- Doseženo je bilo le malo napredka na področju spodbujanja razprav o medsebojni povezanosti okoljskih politik, enakosti spolov in socialne pravičnosti, poleg tega pa Svet ni sprejel nobenih zavez glede odpravljanja okoljskih krivic do rasno opredeljenih skupin, zlasti do romske skupnosti.
- Slovenska vlada je poskušala uvesti pravila, po katerih bi večina okoljskih civilnodružbenih organizacij izgubilo status organizacije v javnem interesu, a teh pravil po velikem nasprotovanju javnosti ni sprejela.

Čeprav je slovenska vlada poskušala omejiti delovanje nevladnih organizacij v državi, je pozitivno, da je imelo predsedstvo na začetku posluš za stališča NVO pred začetkom 7. srečanja pogodbenic Aarhuške konvencije ter revizijo Aarhuške uredbe, kar bo prineslo bistvene izboljšave na področju dostopa do sodnega varstva. A čeprav predsedstvo ne more biti v celoti odgovorno za obžalovanja vredno stališče o poznejši ugotovitvi neskladnosti EU, ki ga je EU zavzela na srečanju MOP-7, je dejstvo, da ni doseglo popolne skladnosti s Konvencijo in da je predsedovalo EU ob njenem spodbijanju mednarodnega prava. Slovensko predsedstvo si ni znatno prizadevalo za spodbujanje vključitve načel blaginje, socialne pravičnosti in pravičnosti spolov. Zato je naše mnenje mešano pri prizadevanjih ter mešano pri rezultatih.

Kratice

8EAP: 8. okoljski akcijski program (angl. *8th Environment Action Programme*)
ACCC: Odbor za skladnost z Aarhuško konvencijo (angl. *Aarhus Convention Compliance Committee*)
AAQD: direktiva o kakovosti zunanjega zraka (angl. *Ambient Air Quality Directive*)
BAT: Najboljše razpoložljive tehnologije (angl. *Best Available Techniques*)
BREF: Referenčni dokument o najboljših razpoložljivih tehnologijah (angl. *Best Available Techniques Reference Document*)
CBAM: Mehanizem za ogljično prilagoditev na mejah (angl. *Carbon Border Adjustment Mechanism*)
CCFL: Hladne katodne fluorescentne sijalke (angl. *Cold-cathode fluorescent lamps*)
CFL: Kompaktne fluorescentne sijalke (angl. *Compact fluorescent lamps*)
CLP: uredba o razvrščanju, označevanju in pakiranju (angl. *Classification, Labelling and Packaging Regulation*)
CoFoE. Konferenca o prihodnosti Evrope (angl. *Conference on the Future of Europe*)
CTR: Cilji trajnostnega razvoja
ECT: Pogodba o energetske listini (angl. *Energy Charter Treaty*)
EED: Energy Efficiency Directive; (EED)
ESR: Uredba o porazdelitvi prizadevanj (angl. *Effort Sharing Regulation*)
ETD: Direktiva o obdavčitvi energije (angl. *Energy Taxation Directive*)
ETS: Sistem trgovanja z emisijami (angl. *Emissions Trading Scheme*)
EZD: Evropski zeleni dogovor
IED: Direktiva o industrijskih emisijah (angl. *Industrial Emissions Directive*)
LFL: Linearne fluorescentne sijalke (angl. *linear fluorescent lamps*)
LULUCF: Raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo (angl. *Land Use, Land-Use Change and Forestry*)
MFF: Večletni finančni okvir (angl. *Multi-Annual Financial Framework*)
NNOO: Nacionalni načrti za okrevanje in odpornost
PPP: Načelo »onesnaževalec plača« (angl. *Polluter Pays Principle*)
PRTR. Protokol o registrih izpustov in prenosov onesnaževal (angl. *Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers*)
RED II: Direktiva o obnovljivi energiji II (angl. *Renewable Energy Directive II*)
RIPO: Protokol o registrih izpustov in prenosov onesnaževal
RoHS: Direktiva o omejevanju nevarnih snovi (angl. *Restriction on Hazardous Substances Directive*)
SKP: Skupna kmetijska politika
SP: Sporazumi o partnerstvu
UWWTD: direktiva o čiščenju komunalne odpadne vode (angl. *Urban Waste Water Treatment Directive*)
ZPAP: akcijski načrt za ničelno onesnaževanje (angl. *Zero Pollution Action Plan*)



EEB
European
Environmental
Bureau

European Environmental Bureau

Rue des deux Eglises 14-16
1000 Bruselj, Belgija

Tel +32 2 289 1090

eeb@eeb.org

eeb.org

EEB in njene članice pozdravljajo nadaljnjo vključenost in sodelovanje s slovenskim predsedovanjem. Pred vsakim triom predsedovanja pripravimo dokument. Dokument za obodboje 2022 - 2023, naslovljen na francosko, češko in švedsko predsedstvo je na voljo [tukaj](#).

Za več informacij prosimo kontaktirajte: Patrick ten Brink
Namestnik generalnega sekretarja in direktor politik EU
Patrick.tenBrink@eeb.org

META

Ostanite na tekočem z zadnjimi
okoljskimi novicami EEB na
meta.eeb.org